

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 576.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A feltámadás ünnepe.

A keresztyén hitnek leggyőzedelmesebb ünnepe a Husvét mindég egybeesik a nagy természet tavaszi újjászületésével. Midőn Husvétnek napján millió ajakról zendül az ég felé a boldog himnusz, hogy: Él a Jézus, a mi fejünk, keresztyének énekeljünk új győzedelmi éneket, — a nagy természetben zöldelő fűszál suttogása, nyíló ibolyának bársonyos kelyhe és illatarja, zengő pacsirta dal együtt hirdeti a zsoltár igazságát: Ha az Ur kibocsátja lelkét, új virágzásba borul a világ és új énekek szava hallatszik a mi földünkön!

Drága és szép dolog, hogy a keresztyén hitnek leggyőzedelmesebb ünnepe, a Husvét egybeesik a nagy természet újjászületésével, hogy ily mélység és magasság, teremtett világ és felszárnyaló lélek együtt zeng hozsánát és halleluját Annak, aki nem a halálnak, hanem az életnek Ura, Istene, a mi édes Atyánk!

Boldogító bizonyosság, fel-emelő tudat a teremtett világ és az emberi lélek e kettős, egybehangzó nagy vallástétele, mely azt hirdeti, hogy minden téli pusztulás és minden kemény jégpáncél, az emberből pedig minden nyomoruság, sőt maga a halál is csak ideig-óráig tartó jelenség, hogy eljőjön a tavaszi feltámadás, a napsugaras újjáébredés, mert Isten az életnek Ura, Istene!

Ez a gondolat töltse el és emelje fel a lelkünket e kemény és tartós tél után, hogy zöldelő, virágzó, majdan

aranykalászos áldásban tudjuk meglátni, mely nagyok az élet Urának, Istenének cselekedetei földünkön!

Ez a gondolat töltse el és szárnyaltassa fel a lelkünket az egész világ nagy gazdasági válságának és háborujának e kemény és tartós telében, holott dideregve fagyalódik már az egész világnak minden népe és nemzete, a föld minden gazdagja és szegénye, hogy virágos és napsugaras tavasznak kell elkövetkezni e kietlen télre, mikor elsuhan a világ felett a szeretet és élet Urának, Istenének lelke mondván: Mindnyájan egy Atyának gyermekei, egymásnak testvérei vagytok!

Egy gondolat töltse el és szentelje meg új reménységgel lelkünket, mikor Kassára, Kolozsvárra, Temesvárra és annyi millió és fagyos télben vergődő édes magyar testvéreinkre gondolunk, hogy nem

örök az ezredéves magyarságnak mindent megfagyasztó tele, hogy nem örök az Istentől magyarnak teremtett szent föld felett a bűnnek és rablásnak kemény jégpáncélja, el fog jönni az élet és igazság Urának Istenének tavaszi újjáteremtő lelke, mikor Erdélyi Kárpátok és Magas Tatra fenyves erdeje visszhangozza a boldog bizonyágtevést: a magyarok Istenre esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!

Élet Urának Istenének, magyar igazság és feltámadás Urának Istenének gyermeke halld és értsd meg mit mond a tavasz, a nyíló ibolya, a pacsirta dal, a napsugár, a feltört szikla koporsó és Husvét ünnepe: mi a feltámadás fiai és leányai vagyunk!

Gyula, 1932. Husvét

HARSÁNYI PÁL
esperes.

Nincs árvízveszedelem Gyomán.

Üzemben vannak a társulati szivattyúk.
A belvizeket is elvezetik egy hét alatt.

A Körösök és Berettyó forrásvidékén levő jelentékeny hómenynyiség a március 19-iki esővel gyors olvadásnak indult s a folyók vizállása rohamosan emelkedett. A Hármaskörös a gyomai hídnál 18-án este lépett ki a medréről és 21-én délutánig 786 cm-re emelkedett; majd 22-ikére lassan apadni kezdett. Ez a vizállás körülbelül 1 méterrel volt alacsonyabb az eddig észlelt legnagyobb vizállásnál. Mivel a társulatok védőtöltése a legutóbbi építkezések óta átlag 120 cm-rel magasabb az eddigi legnagyobb víznél, a rohamos áradás nem adott okot komolyabb aggodalomra; bajokat inkább a folyómederben és hullámtéren levő nagytömegű jég összeroldása okozhatott volna. A jégtömeg mennyisége csak az Ivánfenéki Társulat védvonalá előtt

is meghaladta az 5 millió köbmétert, azonban az időjárás ezen szempontból olyan kedvezően alakult, hogy a jég március 21-ig nagyobb kártétel nélkül levonul az egyelőre még közepes vizállású Tisza medrébe. Mivel a Tisza árvize 23-án még Tokaj körül van, a Körösök gyors apadására lehet számítani.

A belvizek levezetésével kapcsolatban az Ivánfenéki Társulat igazgatóságától a következő tájékoztatást kaptuk:

Amint előre látható volt, a februári hóból jelentékeny belvizek nem keletkeztek. Mivel a fagyos talaj a különben nélkülözhetetlen vizet nem tudta befogadni, csaknem teljes mértékben levezetésre került, de ez a Társulat tároló Holt-medrében és nagyméretű csatornáiban bőven elfért volna.

Az időközben bekövekezett 31 milliméteres csapadék a leveztásra kerülő vizeket nagymértékben megszaportotta, úgy, hogy a Társulat összes szivattyúit üzembe kellett heílyezni. A szivattyúk naponta mintegy fél millió köbméter vizet emelnek át s mivel körülbelül 6 millió köbméter vizet kell eltávolítani, ennek kiszivattyúzása — a peresi Holt-mederben még tárolható 2 millió köbméter leszámításával — az időjárástól függően 6—8 napig fog tartani.

A hófúvások által betemetett és részben fenékgig befagyott terjedelmes csatornahálózat vízvezetőképességének helyreállítására a Társulat ötödfélezer munkanapot fordított s noha a munkát az állandó éjjeli fagy rendkívül megnehezítette, a Társulat erőfeszítése végül mégis sikerrel járt s az időközben üzembe helyezett szivattyúk alig győzik a csatornák által odavezetett vizek eltávolítását.

A szivattyúk üzemeltetése naponta 160 mázsa szén és 250 liter petróleumot igényel. A Társulat még mintegy 25 napra elegendő üzemanyaggal van ellátva.

Az általános olvadás következtében Románia minden részéből árvizeket jelentenek. Az árvíz igen sok háziállatot sodort magával. Nagyvárad külvárosa víz alatt áll.

A mezőgazdasági kiállításról.

Az idei tavaszba nyúló tél a kiállítás kimenetelét is befolyásolta. Máskor tavaszi napsütésben az amugy is szép állatokat még szebbeknek láttuk. Most a kijáratú ajtó mellett állatokat pokróccal takarták le, hogy meg ne fázzanak. Jóval kevesebb volt a kiállított állatok száma is, mint az előző években. A gépipar alig állított ki. Izléses volt a Weiss-Manfréd magyar motívumos nagy terjedelmű összeállítása.

A kiállított állatok megütik az előző évek szépségét, de azt nem haladják túl. Azonban a gazdasági iskolák a mezőgazdasági kultúra népszerű szemléltetésével hatalmas fejlődést mutatnak évről-évre. Különösen

a szarvasi Tessedik iskola kiállított anyaga nagy értékű előttünk. A mi talajunkhoz, a mi éghajlati viszonyainkhoz hasonló kísérletek tanulságait kapjuk meg ennek az iskolának anyagában. Ennek az iskolának a tanárikarával kell érintkezést keresnünk, hogy a jövő gazdálkodásunkban az ő szaktudásuk, szaktanácsaik szerint járjunk el. Kérjük meg az iskola vezetőségét, állítson össze egy mozgó kiállításra való anyagot, azt hozzuk el, tartsuk itt egy hétfig, hogy aki tanulni akar, megláthassa azt. Előadó tanárokat is kapunk, csak kérjünk.

Oszt, aki a mondott szónak nem hisz, ellátogathat Szarvasra és az iskola gazdaságában összehasonlíthatja az előadást a gazdálkodással.

Feltűnt, hogy a magyar fajta szarvasmarha egy félre eső istállóban volt eldugva; ugyancsak a magyar fajta mangalica sertés is egy szál szalmaalom nélkül sárban feküdt, míg a nyugati fajtájú sertések szinte szobatisztán nyultak végig a vastag szalmaalomon.

Szerencséje a Magyar királyi Földtani Intézetnek, hogy nem kell már neki az elemi iskola IV-ik osztályának földrajz anyagából vizsgáznia, mert megbukna a következő kiírása miatt: Hántolatlan Magyar rizs.

Termelőhely: Mezőtur Békésmegye.

Bizonyosan a mezőturi szomszédaink tiltakoznának legjobban, hogy őket Jásznagykunszolnok megyéből Békésmegyébe akarja telepíteni a Földtani Intézet. — Ezt a felírást két üvegen is olvastam.

A megyénkbeli kiállítók ismét csak az orosháziak, szarvasiak voltak főleg. Gyoma és Endrődön ismét nem volt kiállító.

A Csetei Uradalom megint megnyerte berkshire tenyésztével a két első díjat.

Kár, hogy gazdálkodóink nem nézik meg többen ezt a kiállítást: sokat tanulhatnának ott és kedvet kapnának a szép állatok tenyésztéséhez.

Tűzoltó Egyesületi közgyűlés.

Március hó 20-án, vasárnap tartotta a község háza tanácstermében rendes évi közgyűlését a Gyomai Tűzoltó Egyesület.

A közgyűlésen Madarass Gyula elnökölt, ki meleg szavakban parentálta el Szabó Benedeket, az Egyesület volt tagját. Bejelentette, hogy az Egyesületnek 92 tagja van: 23 alapító, 9 rendes és 60 pártoló. Ezek után parancsnok telt

jelentést a szertári felszerelésről, az egyesület működéséről és a beszerzésekről. Beszerzettek 90 méter nyomótömítő, 1 szívókosár, egy alparancsnoki csákó, sapka és 1 fiszli csákány. A közgyűlés ennek tudomásul vétele után a választmányt egészítette ki és megválasztotta Bácsy Elek tár-

sulati igazgatót és Máday Aladár gyógyszerészt rendes tagokul, Gaál Antal és G. Nagy László földbirtokosokat pedig póttagoknak. Végül tárgyalta Krutek Vince ügyét, ki a parancsnokság határozata ellen felebbezéssel élt és a felebbezés elutasítása mellett döntött a közgyűlés.

Gyoma község apaállatokat vásárolt a tenyészállatvásáron.

Öt bikát és öt kant vásároltak.

Az immár európai hírű budapesti tenyészállat kiállítás a belföldi tenyészállatok megvásárlására is jó alkalom, másrészt a kiállító tenyésztőknek a mai nyomott állatárak mellett is elfogadható eladási árat tudott hozni. Gyoma község is megtette az első lépést a tenyészállatkiállítással kapcsolatban, most még csak vevőként, de reméljük, pár év múlva gyomai kiállítóval is találkozunk majd odafent.

Lehóczky Károly gazdasági felügyelő, **Huhn Ferenc** községi állatorvos és **Kovács G. Lajos** községi gazda kaptak megbízást öt bika és öt kan vásárlására.

Alaposkörültekintés, gondos kiválogatás, sok alkudozás után a következő állatokat vásárolták:

A **Széli Kálmán** ráltói siementhali telivér tenyésztetének 1/a díjat nyert csoportjából egy 21- és egy 23 hónapos bikát vásároltak 1350 pengőért.

A **dr. Szemző** féle siementhali telivér tenyésztetéből egy 16- és egy 17 hónapos bikát vásároltak 1100 pengőért. E két bika kiválasztásánál különösen az vezette a község meg-

bizottjait, hogy a község jövődjéért tehén állományát jobb tejelési irányban fejlesszék. E bikák egyikének az anyja a mostani kiállításán 5860 kg. évi tejsulllyal, míg a másik bikának az anyja 5470 kg. évi tejsulllyal nyerték el az első tejelési díjat.

Az ötödik bikát a **Hódmezővásárhelyi Szarvasmarhatenyésztők Egyesületének** siementhali felvív tenyésztetéből vették 550 pengőért. A bika most két éves és II-ik díjat nyert. Így az öt bikát összesen 3000 pengőért vásárolták meg.

Vettek még a **Mándy féle** kisvárdai uradalomtól öt darab 15 hónapos mangalica kant összesen 700 pengőért.

Reméljük, amennyire a kiküldött bizottság meg van most elégedve az előnyös vásárlással, községünk állattenyésztő lakossága pár év múlva elismeréssel adózik nekik a fáradságos, felelősségteljes, körültekintő és szakszerű munkájukért, amit e vásárlással kapcsolatban kifejtettek.

A megvásárolt állatok szerdán meg is érkeztek minden baj nélkül.

Gyoma és Vidéke Tejszövetkezet.

A Szövetkezet az elmúlt évben nem egészen 50 ezer liter tejet (átlag naponta 135 liter) forgalmazott, mely mennyiségért 4955 pengőt (literenként nem egészen 10 fillért) fizetett ki a tejtermelőknek. A lefolyozott tejért az utóbbi időben literenként 4 fillért számított és kapott a Szövetkezet. Tejtermékekért 8138 pengő volt a bevétel, tehát 3183 pengő bruttó haszonra dolgozott a Szövetkezet,

vagyis literenként 6 fillér haszonra, ami 60 százalék haszonnak felel meg. Az elmúlt évben a szabadkereskedelemben 18—20 fillérért vitték el a tejet a termelők házatól, így érthető, hogy 10 fillérért csak keveset vittek a tejcsarnokba. A szövetkezeti adminisztrációs költségek a forgalomhoz képest magasak, azokat azonban csökkenteni nem lehet, így nincs is kilátás rá, hogy a Szö-

vetkezet a mostani gazdasági helyzet fennállásában magasabb tejáratat tudjon fizetni.

E hó 13-án tartotta a Szövetkezet rendes évi közgyűlését, melynek új igazgatósági tagok választási tárgyánál a Szövetkezet jövő működésére vonatkozóan a következő beadványt olvastam fel:

Tisztelt Közgyűlés!

Szövetkezetünk zárszámadásának elbírálásakor két fájó tényrt kell megállapítanunk: naponta átlag csak 135 liter tej a bevételünk, ennek literjéért átlag csak 10 fillért kap a termelő akkor, amikor a szabad kereskedelemben a házatól elhordott tejért 16—20 fillért kap. Azért hoznak be kevés tejet, mert keveset kapnak érte; mondhatnánk más szóval: azért kapnak keveset a tejet, mert keveset hoznak be. Nincs is kilátás, hogy ezen a helyzeten javulás történjen a mostani munkakörünk megtartásával, tehát változtassunk ezen úgy, hogy Szövetkezetünk a termelőkkel szemben ne árromboló működést végezzen, hanem a termelők anyagi helyzetét segítse elő magasabb árak biztosításával. Szövetkezetünk ilyen szellemen való működéséhez a következő munkatervet adom:

Terjesszük ki munkakörünket a mezőgazdaság termelésében előforduló más cikkek feldolgozására és értékesítésére is. Vegyük munkakörünkbe elsősorban a baromfi és tojás értékesítést. Vezessük be a baromfi hizlalást, ennél tejet és más termelvényünket értékesíthetjük. A leölt baromfi vérével és hulladékával sertést hizlalhatunk, ezzel kapcsolatban idényszerűen hentesáruk gyártásával is foglalkozhatunk. Vezessük be a prémnyulak tenyésztését, ennél idényszerűen olcsó hússal láthatjuk el lakosságunkat, a prémeke kidolgozásával egy új iparágat vezethetünk be. Munkakörünkbe kell vennünk a nemesített konyhakerti termelvények kiadósabb termesztését és értékesítését. Az olajmagvak termesztését is fokoznunk kell a takarmányozás miatt is. Háziipari növények termesztésével is foglalkozzunk, ezzel bevezetjük a háziipari cikkek készítését és értékesítését. Általában a helyi lehetőségek szerint feltárása és rendszeresítése olyan termelvényeknek, melyek munkaalkalmat és keresetet nyújtanak (állati csontok összegyűjtése, csontliszté őrlése; gyógynövények értékesítése, gombák tenyésztése stb. stb). Értékesítési tevékenységünket lehetőleg olyan cikkekre is terjesszük ki, melyek nálunk nem képeznek napi eladási cikket, így a termelő nem is tudja azok értékét ellenőrizni, ezért sokszor áron alul adja el ezeket. Erre később egy példát hozok fel. A kartel árakkal szemben az egyes gazda nem tud védekezni, de a szervezett gazdatársadalom felveheti ezekkel is a harcot. Sok más, most fel nem sorolt mezőgazdasági termelvény és szükségleti cikk eladása vagy beszerzése körül hasznosítsa magát Szövetkezetünk azzal, hogy első sorban a tagok járjanak jól. Ne feledjük: a gazdatársadalomnak csak addig van szüksége szövetkezetre, míg az neki anyagi hasznára is van. Fejtsen ki tevékenységet Szövetkezetünk mezőgazdasági munkaalkalmak létesítése körül is, mely téren nagyon sok tenni valónk lesz még.

Amikor megjelöltem azt a munkaköröket, melyen belől vélem a gazdálkodó anyagi helyzetének megjavításánál Szövetkezetünk helyzetét is megjavítani, tervem kivételének lehetőségét igazolandó felajánlom szerény tudomásomat és munkaképességemet a következő feltételekkel:

KEREKES KÁROLY borkereskedőnél

44 fillérért kitűnő 13 százalékos kecskeméti ó-bor literenként is kapható.

1. Tervem kiviteléhez legalább hat évre van szükségem, tehát méltóztassék engem két ciklusra, 6 évre ügyvezető-igazgatónak megválasztani.

2. Igazgatósági tagokul egyelőre magam mellé csak két urat kérek megválasztani, akiket vagy a közgyűlés jelöl ki, vagy önként jelentkeznek, vagy én jelölök ki.

3. A Szövetkezet ügyvitelét ez év április 1-én veszem át, amikor is zárlatot készítenék és pontos leltárt veszünk fel.

4. A Szövetkezet munkálkodásomért, kész kiadásaim külön megtérítésén kívül a forgalom három százalékát állapítja meg, azzal a kikötéssel, a folyó évben 500 (ötszáz), a további években csak egyezer-egyezer pengőn felüli haszon ha van, az fordítható az én díjazásomra. Például: ha csak egyezer pengő haszon van, akkor én nem kapok semmit. Ha kétezer pengő haszon van, akkor ha a forgalom szerint nekem esetleg háromezer pengő járna, csak az ezer pengőn felüli összeg fordítható az én díjazásomra, vagyis ebben az esetben ezer pengő.

5. A Szövetkezeten át értékesített cikkek és állatok eladási ára után körülből 6. (Hat) százalék jutalékot számítana fel a Szövetkezet.

A szövetkezeti jutalék szemléltetésére és az előbb említett eladási cikkek árelenőrzésére felhozom Kruchió István gazdátársunk szalma eladását. Kruchió István eladott 900 métermázsas szalmát, mely eladás a Szövetkezeten át, ugyanazokkal a szolgáltatási árakkal, melyeket a vevője fizetett ki, a következőleg történt volna:

900 mázsa szalma vasuti fuvarja	
Budapestig	900.— P
prézelés q-ként 20 fillér	180.— „
kazán használat q-ként 16 f.	144.— „
prés használat q-ként 10 f.	90.— „
vasonba rakás vasonként 4 P	36.— „
kötöző drót q-ként 3 f.	27.— „
Szövetkezeti jutalék 3780 P	
eladási ár után 6 százalék	226.80 „
összes kiadás:	1603.80 P

A préselt szalma budapesti napiára 4.20 P, 900 métermázsánál bevétel: 3780.— „

Kruchió István tehát kapott volna a szalmáért: 2176.20 P ezzel szemben kapott 760 pengő 32 fillért, tehát 1415 pengő 88 fillérrel kevesebbet, mintha a Szövetkezeten át értékesítette volna a szalmáját.

Kijelentem, a szövetkezeti működésünket nem kereskedő ellenes alapra kívánom kiépíteni. De ott, ahol ilyen esetek fordulnak elő, ott a kereskedő ellen is fordulunk.

Az a hitem: Ha rendes gazdasági viszonyok lesznek ismét, a gazdálkodó érdekeit ügyesen szolgáló szövetkezet segítségével a szorgalmas kisbirtokos háztartási és adóköltéseit az állattenyésztés és kisebb termelvényeiből tudja majd fedezni és akkor agabonatermelvényeiből származó bevételek gyarapodására szolgálnak. Ez nem egy felelősségtelen kijelentés, nem porhintés, hanem ez a meggyőződés. Épen ezért, mert ezt hiszem és vallom, ez adja a bátorságot, hogy Önöktől az Önök helyzetének, azon át pedig a magam helyzetének a megjavítására is nem pénzt kérek, hiszen adósságot ve-

szek át a Szövetkezettel, hanem a bizalmukat kérem.

E munkavállalással távolabbi célkitűzésem, hogy szülőközségem mezőgazdasági életét olyanná építsük ki, hogy a földrajzi fekvésünkből adódó központi helyzet a községünk határán túlterjedő szomszéd községek hozzánk gravitáló gazdasági szüksége Gyoma dolgozó polgárait gazdagokká, megelégedetté tehesse. Ha Önök követni tudnak ezen a kijelölt uton, ha az eladódott kis Szövetkezetünk sorsát rám merik bízni s ha megtisztelnék bizalmukkal, vállvetett munkával segítenek magunkon és akkor az Isten is megsegít bennünket.

Kérem Önöket, fogadják el ajánlatomat.

Gyomán, 1932. március 13-án.

Teljes tisztelettel:

lfj. WAGNER MÁRTON.

(Folytatom.)

HIREK

Doktorrá avatás. Zolnay Béla forg. adóhivatali főnököt államudományi doktorrá aválták. Gratulálunk.

Református istentisztelet **Endrődön.** Március hó 28-án, húsvét hétfőn délelőtt tíz órakor Endrődön a gyomavégi községi óvodában, a szokott helyen református ünnepi istentisztelet lesz. Az istentiszteletre a gyülekezés már fél tíz órakor megkezdődik. Az istentiszteleten imádkozik és ünnepi prédikációt tart, utána pedig urvacsorát oszt Répás Pál gyomai református elnök-lelkész.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a tárca rovatunkban folytatásosan megkezdett Albániáról szóló ismerletésre, melyet **Waisbecker Antal** ny. huszárnagy, a m. kir. kormány által megbízott szaktanácsadó, az albán királyság mezőgazdasági megszervezője március 18-án a Magyar Nemzeti Szövetség előadásán felolvasott.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőkörre a Holler Szállóban 1932 március hó 27-én műkedvelő főpróbát, 1932 március hó 28-án este 8 órai kezdettel műkedvelő előadást és zártkörű táncmulatságot rendez. Szinre kerül: „Viktoria“ operette 3 felvonásban. Farkasinszki Imre zene-kara muzsikál.

A közalkalmazottaknak március végéig be kell jelenteni a mellékjárandóságukat.

A Gyomai Sport Club 1932 március 28-án, Húsvét második napján, az Uri-Kaszinóban műkedvelő előadást és zártkörű táncestélyt rendez. Szinre kerül: „Ill. Konrad“ kétfelvonásos bohózat és „Zuárd“ egyfelvonásos bohózat. Farkasinszki Imre és zenekara muzsikál.

Vármegyei határozatok: Békésvármegye fővármegyei bizottsága a Békéscsabai Kisgazdák Egyletének székház felépítésére 2000 pengő segélyt, a Körösladányi Stefánia Fiók Szövetségnek 500 pengőt, az endrőd-ugari lakosságnak körhelyiség építésére 500 pengőt, a József királyi herceg Szanatórium Egyesület részére 500 pengőt, az ujkigyósi Stefánia Fiók Szövetségének 250 pengőt, a békésszentandrás Stefánia Szövetségnek 500 pengőt, a békéscsabai Kereskedelmi Csarnoknak 1500 pengőt megszavazott.

Csabai Hétfő. Egy hézag pólló lapot indított meg **Oroszlány Gábor**, a vármegyei újságírók egyik tekintélyesebb tagja. E lap minden hétfőn és kettős ünnep után korán reggel a vármegyénk minden községébe eljut a budapesti hétfői lapok híreivel, valamint a megyei aktuális események és sport hírek közlésével. Az első szám az egész megyénkben nagy érdeklődést keltett. A Csabai Hétfőben megjelentető hirdetések a mi kiadóhivatalunk is felveszi. A Csabai Hétfő szerkesztősége Békéscsaba, Batthyány-utca 10 szám alatt, a kiadóhivatala Engel hírlapiroda, Békéscsaba, Andrássy út alatt van. A lap ára példányonként 10 fillér.

Állampolgárságból való elbocsátás. Dr. Berkovics Miklós olaszországi lakos gyakorló orvost — Berkovics Adolf fiát — saját kérelmére a magyar állampolgársága alól felmentették.

Hitelezői értekezlet. A Bácsy és Isa bank hitelezői az OHE megbízottja Nyulászi Alajos dr. közreműködésével gyűlést tartottak. Minden remény megvan, hogy a kibontakozást megralálják és úgy a bank, mint a hitelezők érdeke meglegyen védve.

Gróf Bethlen Istvánné vidéki előadó körútra indul.

NINCS TÖBBÉ LAKBÉRFIZETÉS!

Családi Otthont, saját házat építhet kamatmentes kölcsönrel. Jelzátog, vagy drága kamatos kölcsönt leváltunk.

Felvilágosítással szolgál:

„SAJÁT OTTHON“

Építő-Takarék Szövetkezet, Budapest, VI., Vilmos-császár ut 45 Vezérképviselőt és helyi képviselőket keresünk.

Szívbetegeknek és érmeleszesedésben szenvedőknek a természetes „**Ferenc József**“ keserűvíz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a **Ferenc József** víz különösen agyvérzésre és guitaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A Békésmegyei Egyetemi Ifjak Köre 1932. április 2-án este 9 órai kezdettel Orosházán az „Alföld“ szálloda dísztermében műsoros estét rendez, amelyre az érdeklődőket szeretettel meghívja az Elnökség. Meghívók igényelhetők Orosházán, Ev. Ifjak Szövetségénél, vagy Békéscsabán Hidy Gyula elnöknel (Vécsey u.).

Boldog emberek. Több száz levelet írnak boldog emberek Tolnai Világlapjának. Ezek mind értékes ajándékot kaptak a népszerű képeslap nagy rejtvénypályázatán. Tolnai Világlapja legújabb számában új pályázatot hirdet, 500 újabb ajándékkal. Az ajándékok között szerepel egy értékes rádió, férfiöltöny, női ruha, férfiling, pizsama stb. Mindenki, aki 26 fillérért megveszi Tolnai Világlapját, részvehet a pályázaton.

A színházi görli kettős élete. Erről közöl nagyon érdekes képekkel illusztrált cikket a Délibáb húsvéti száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Számtalan érdekes cikket, riportot, képet, novellát, folytatásos regényt és egy teljes háromfelvonásos szindarabot közöl a népszerű színházi képeslap. Ára 26 fillér.

Endrődi Hírek.

Rovatvezető: KRESZNERICS GY. FERENC. (Minden endrődi kéziratot ottani kirendeltségünkhöz — Sugar útca 29 — kérünk.)

Lesz-e magyar feltámadás?

A napokban szerte a világon ünnepelt német költő-király Goethe mondotta haldoklása perceiben, szállóigévé vált híres mondását: „több világosságot“. Mintha a XIX. század első felének nagy vívódását fejezte volna ki „a felvilágosodás nagy eszméi“ és az Európa-szerte megindult szabadság mozgalmak fergetegszerűen terjedő ideáinak átértékelésében és felszívásában.

Ma — 100 esztendő után — az emberiség „több örömet“ vagy mondjuk meg nyíltan „több élvezetet és gyönyört“ kíván!

A háboru utáni idők könnyű kereseti és gazdagodási lehetősége ragdylyszerűen növelte meg a társadalom minden osztályának követelését az étellel, sőt magával az állammal szemben is. A szórakozás, mulatás, átvat-örület, sőt a megélhetés méretei is oly nagymérvűek lettek, hogy a tisztességes munka és kereseti lehetőség — rövid pár év után elégtelennek bizonyult az igények kielégítésére.

Európa nagy államait sem kímélő gazdasági válság pedig a végső döfést adta meg — a kirabolt, koldus-kenyérré szorított trianoni magyarságnak.

E zülalt, feszült helyzetben recseg-ropog az egész társadalom. A kuruzslók próbálkoznak, kísérleteznek, de eredménytelenül. A panasz, elégedetlenség, gyűlölködés napról-napra nő.

E sötét chaoszba egyetlen megnyugtató jelenség — a feltámadt Krisztus diadalmas alakja!

„Ne féljete, én meggyőztem a világot!“ hangzik győzelmi szöze. De a Megváltó Jézus nem a lelkiismeretlenség, nem a gyönyör, nem a visszaélés, nem a gyűlölködés hálványa!

A Szeretet Istene Ő, aki törvényeivel fékezi a pénz- és élvezetvágyat, aki igazságot és méltanyosságot követel a hatalmasoktól és munkaadóktól, de türelemmel, munkakedvvel, takarékossgal tölti el az egyszerűbbek, a munkások keblét is!

A feltámadás bizonyossága a legnagyobb öröm és legnagyobb ajándék az emberiségnek; diadalmas és vigasztaló biztosíték az elmulás és megsemmisülés ellen!

De a feltámadás fénye bevillágítja a mi nehéz, sötét nemzeti életünkbe is, mert azt igéri, hogy Krisztus igazságainak, erkölcsi törvényeinek és a szeretet örök, nagy parancsának — elfogadása,

átélése az egyéni, családi és közéletben való tökéletes és általános uralomra juttatása után — a szellemi, erkölcsi és gazdasági feltámadás vagy helyesebben ujásztetés is elkövetkezik! cs.

Egy és más a peticióról.

Folytatás. III.

(Kondorosi vallomások.)

Ma Kondorosra rándulunk, hol február hó 11 és 12 napján eszközölt tanu kihallgatásokat a kiküldött táblabíró. A közigazgatási bíróság ezekre a tanu vallomásokra helyezte a fősúlyt, mert itt a visszaélések oly tömegét követelték el, hogy bebizonyosodás esetén azoknak egy része is elegendő a mandátum megsemmisítéséhez. Ezek a visszaélések az eredeti panasziratban nem szerepeltek, de 1931 évi augusztus hó 29-én Jeszenszki Sándor kondorosi evangélikus tanító, a Zeőke-párt alelnöke, Liker Mihály vendéglős és Nagy János fuvaros társaságában önként jelentkeztek dr. Hindy Zoltán ügyvédi irodájában és ott előadásukat nyugtákkal alátámasztva, az életés, itatás és vesztegetések esetét adták elő, hogy a panaszlók pótpanasziratot nyújtottak be a közigazgatási bírósághoz. A pótpanasziratban tehát csupa oly tanuk vannak benevezve és ennek megfelelően tanu vallomásra beidézbe, akik valamennyien Zeőke-nek voltak a főkorifeusai.

Most csak a kisebb jelentőségű tanuk vallomását teszem olvasóim előtt ismertté, különös tekintettel arra, ami a Gyoma—Endrőd—Kondoros c. lap részletes és „hűségese“ h iradásából kimaradt. A Jeszenszki Sándor és társai budapesti utjával külön foglalkozom majd a legközelebbi számban.

Lássuk a tanukat:

95 fillér napszám.

Mazán János kondorosi lakos, Liker Mihály a kondorosi csárda vendéglősének sógora előadja, hogy ő a választások tartama alatt 7 társával 30 napon át a Zeőke pártirodában dolgozott és „munkánkért utólag mindössze 200 pengőt kaptunk Jeszenszki Sándortól és ezt az összeget magunk között felosztottuk.“ Tehát állítása szerint 28 pengő 57 fillért kaptak fejenként, vagyis 95 fillér napidíjat az aratás idején

Zeőke tartozik Likernek.
Mihály Ferenc pincér azt

vallja, hogy „nekem Zeőke nem tartozik. Liker Mihály vendéglősnek volt valami követelése, de azt nem tudom, hogy milyen, kiegyenlített-e vagy sem“.

Ingyen ebéd.

Janis Márton kondorosi lakos előadja: „Én az alapválasztásnál a szavazásnál Zeőke pártjának bizalmi férfia voltam, miután a tanyán lakom és haza nem mehettem ebédelni, elmentem Liker Mihály vendéglőjébe és ott egy ebédet kaptam. Hogy az ebédnek az árát ki fizette, nem tudom“.

Kondacs György kondorosi kisbirtokos vallja: Én az alapválasztásokkor a Zeőke párt fővezetője voltam s miután kint a tanyán lakom Likernél egy órákor kaptam egy ebédet.

Zeőke fizet 100 pengőt és kiutal 100 pengőt.

Vaszkó Imre kondorosi férjiszabó eskü alatt vallja: „Én az alapválasztásokkor a szociáldemokrata pártot támogattam. A pótválasztás előtt szerdán hívták Csapó engem a Vangel féle pártirodába, de én nem mentem. Ugyanakkor találkoztam Sült Pállal, aki engem a Zeőke pártirodába hívták, én azonban nem mentem. Csütörtökön reggel mégis elmentem a Zeőke féle pártiroda folyosójára, ott Bácsival beszélgettem, aki hívták, hogy jöjjenek be este a pártirodába, de én nem mentem. Ekkor nap este Zeőke Antal képviselő ur Jeszenszki Sándor tanító urral fölkerestek a lakásomon, arra kértek, hogy gyűjtsek neki szavazókat. Én azt mondtam, hogy fogok gyűjteni, munkámért 200 pengőt kérek s ekkor a képviselő ur 100 pengőt adott nekem és meg volt mondva, hogy a másik 100 pengőt szombaton kapom s azt Jeszenszki tanító ur tényleg ide is adta nekem a csárda kapu bejárójában. Ezt a pénzt teljesen magamnak tartottam meg.“

Jeszenszki kioktatja Vaszkót.

Előadom még azt is, hogy tegnap este járt nálam Jeszenszki Sándor tanító ur s azt mondta nekem, ha majd kihallgatnak, tagadjam le a 200 pengőt, még azt is mondta, hogy ha bevallanám a 200 pengőt, akkor én is kaphatok még hat hónapot, mire én azt feleltem, nem szeretek hazudni, megmondom az igazat.

Jeszenszki tagad.

Ennek dacára Jeszenszki Sán-

dor evangélikus tanító eskü alatt vallotta: Én semmiféle szociáldemokrata szavazónak sem 200 pengőt, sem más összeget át nem adtam s arról sem tudok, hogy Zeőke képviselő ilyeneknek vagy bárkinek pénzt adott volna.

Ki mondott igazat?

Vaszkó Imre is megesküdött vallomására és Jeszenszki Sándor evangélikus tanító is esküt tett vallomására. Egyik nem mondott igazat! Majd eldönti a bíróság, melyik tanuvallomás a helyes.

Jeszenszki Sándor kondorosi evangélikus tanító, kinek a választások alatt és utáni magatartásával mint főntebb mondtam külön fogok foglalkozni, a kiküldött táblabíró előtt eskü alatt tett vallomásából most csak egy kis részt közlök érdekesség és egyes emberek fölfogásának jellemzésé-ként.

Kevicki esperes haragszik.

„Ez esetben — vallja a bíróság előtt a tanító — jelen voltam, amikor Kevicki László evangélikus esperes a pótválasztás előtt egy pohár sört kért Zeőke képviselő urtól, mire utóbbi azt válaszolta: azt akarod, hogy megsemmisítsék a választást? És nem fizetett neki sört, mire az esperes megharagudva eltávozott.“

A harag nem komoly.

Amint a következmények azonban mutatják, a harag nem volt komoly, — vagy talán sikertűt a képviselő urnak őt másként kiengeztelni? — mert a barátság tudomásom szerint nem szakadt meg közöttük, az ma is változatlanul fenn áll. Kár is lett volna egy pohár sör nem fizetéséért két hosszú parlamenti ciklus alatt erősen összeforrt barátságot összetépni.

(Folytatalom.)

Peticionáló.

Az endrődi téglagyárban téglá és cserép igen olcsó árban kapható. Nagyobb vételnél külön árengedmény és fizetési kedvezmény. Ugyancsak a téglagyárban egy 14 folyó méter hosszú, 6 és fél méter széles cseréppel fedett téglá épület eladó. Érdeklődők forduljanak a téglagyár gyomai irodájához, Wagner Márton Fiat fakeskedők. Gyoma.

Ebzárlat. Gyoma és Endrőd egész határára szóló ebzárlatot rendelt el a hatóság.

Az Első Endrődi Hengermalom és Villanytelep mint Szövetkezet.

A Szövetkezet alaptőkéje 22440 pengő. — A múlt évi haszon 14586 pengő 27 fillér.

Március 20-án tartotta az Első Endrődi Hengermalom és Villanytelep mint Szövetkezet XXII. évi rendes közgyűlését, melynek igazgatósági jelentéséből megtudtuk, hogy a múlt évben fürdőt építettek két kabinnal, egy molnáriakást melléképületekkel; a tagok kötelező örlése után eddig szedett 2 százalék portást törölték, a villanydíjat 8 fillérről 7 fillérré szállították le. Tervbe vették a folyó évben egy második hajtógép beszerzését, a közvilágítás és magánvilágítás elválasztását. A 30 pengős tületrészek után 3 pengő örlési visszatérítést adnak, amihez még az örlési jutalékot is hozzá kell számítanunk.

Ma, mikor minden vállalat óriási erőfeszítéssel tud csak a lét színvonalán megmaradni, örömmel látjuk, hogy egy szolid, de biztos alapokon felépített gazdaszövetkezet dacol a gazdasági válsággal, áll és munkálkodik a tagjai, a gazdái javára és a szolid haszonkeretek betartásával elért nyereségből újabb beruházásokat eszközöl: fürdőt épít, melynél nem a haszon sarkalja, hiszen előreláthatólag arra rá fizet, de a községnek egy közegészségi, egy köztisztasági szükségletét elégíti ki, továbbmenően a villanyt 8 fillérről 7 fillérré szállítja le, mely

szociális intézkedésével az ország más ipari és kereskedelmi üzemeinek is megmutatja a helyes utat, hogy a fogyasztási árak leszállításával igyekezzenek a fogyasztókat kielégíteni és megtartani.

Milyen legyen a fejősajtár?

A fogyasztásra kerülő tej legyen tiszta és egészséges, mert csak így várható a tejfogyasztás emelkedése. Már a fejésnél kell tehát arra törekedni, hogy a tejbe minél kevesebb baktérium kerüljön. Fontos az állatokat és almot tisztán tartani, a tőgyet a fejés előtt fertőtleníteni. Nem szabad a fejés első tejcsepeit a sajtárba fejni, mert tudvalevő, hogy a csecsbimbókra baktériumok tapadnak, amelyek a tejbe kerülve az egész tejet megfertőzik. Ezért szükséges, hogy az első cseppek a többi tejtől elkülönítsenek. Nem elegendő ezen úgy segíteni, hogy a legelső tejet az alomra fejjük, mert az alomra került tej kész fészke a baktériumoknak és igen könnyen megfertőzi a többi teheneket is. Igen fontos tehát, hogy ezt az első tejet felfoghassuk. Legutóbb olyan sajtárokat szerkesztettek, amelyeknek keskeny oldalára egy könnyen leemelhető kisebb tartályt szereltek, amelybe az első cseppek belefejhetők. A fertőzés védelmét szolgálja a sajtárra épített domború félfedő, amely megakadályozza hogy a tőgyről és a tehén hasájáról odatapadt alom a tejbe hullhasson.

Nedves kézzel ne fejjünk.
A nedves kézzel való fejest kerülni kell, mert az ilyen fejes mellett igen nagy a lehetőség a tej fertőzésére, de azonkívül ez a fejesi mód a tőgyre is ártalmas.

Tűz. Az Endrődi Keresztény Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet a Kálh. Népházban levő főüzletében múlt szombat virradóra ismeretlen okból belső tűz támadt, amely azonban az ajtó és ablakok légmetes zárása miatt nem oltott nagyobb arányokat. A tüzet reggel 3 órakor a csendőrszóló hazatérő Faragó csendőr vette észre s a tűzoltóság ügyes és derekas munkája sok kártól mentette meg a szövetkezetet. Külön ki kell emelnünk Szujó Vince csövezelőt, ki oly szakértelemmel oltott, hogy a víz semminemű kárt nem okozott. Mint hírlík, a biztosítótársaság megakarja a derek tűzoltót jutalmazni.

Könyvismertetés. Érdekes füzet jelent meg a Magyar Gazdasági Szövetkezet kiadásában „Állattenyésztés és takarmányozás” címen dr. Thewrek Aurél szerkesztésében. Igen tanulságos cikkben ismereti a mesterséges borjúnevelést, a tehének takarmányozását, baromfi kifutókat, a szapos malacok vitamin szükségletét. Ismereti a legújabb gazdasági fertőtlenítő készítményeket, a nyers Chloramin és Chloramin Homokot. A füzet ára 60 fillér és szerkesztőségünk ulján is megrendelhető.

Az angol kormány és a tej-propaganda. Angol lapokban olvassuk, hogy az angol kormány a múlt évben 25.000 fontot jutaltott a tejjeltermelőknél propaganda céljaira.

Sir Evelyn Wrench angol újságíró pesti előadásában a dunai szövetségre vonatkozólag azt mondja: ... igenis legyen dunai szövetség, amelynek gazdasági együtt működéssel kell kezdődni, de ez a dunai szövetség ne legyen se francia, se német, se angol. Őt évig ne politizáljunk. Üljenek le a zöld asztalhoz, lehetőleg ne politikusok, hanem komoly gazdasági emberek és akkor reméli, meg lehet oldani Európa gazdasági krízisét.

A Magyar Kapitalizmus címmel havi folyóirat indult meg, mely a polgári bolsevizmus leküzdését tűzte ki céljául. Akik a kapitalizmus szellemében propaganda munkára is vállalkoznak, azoknak iszteletpéldányt küld a szerkesztőség. A Magyar Kapitalizmus évi előfizetése 4 pengő, szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, V., Zrínyi-utca 1 szám alatt van.

Az iskolai szünet az idén június 15-től szeptember 4-ig fog tartani.

Anglia sérístenyészével ki akarja küszöbölni a Dániából 30 millió font értékben behozott séríteseket.

Dombóvárról jelentik az első fecskék megérkezését.

A Graf Zeppelin ismét Braziliába ment.

A vén Európa legifjabb gyermekéről, a ma 19 éves Albánjáról és királyáról, I-ső Z O G-ról.

Írta: WAISBECKER ANTAL.

Hazánk születéséről és fejlődéséről, jelenlegi gazdasági helyzetéről és megélhetési viszonyairól eleget tanultunk s olvastunk, különösen az utóbbi években. Most, a szemünk előtt feltámadt és felcséperedett Albániáról, Shqypriáról (Scsipriáról) óhajtok írni oly dolgokat, melyekről iskolában vajmi keveset hallottunk s újságból vajmi keveset olvastunk s ha mégis, akkor az nem fedte mindenkor a valóságot. Okát ennek abban találom, hogy nincs az országban senki, ki állandó tartózkodással, együttéléssel és munkálkodással, éveken át szerzett tapasztalatokkal ismerhette volna meg Albánia népét, lelkét, nyelvét, érzés és gondolatvilágát, egész egyéniségét és karakterét, minden jó és rossz tulajdonosságát.

Alábbiakban, némi vonatkozással hazánkra és Európára, szeretném előadásomat érdekessé és tanulságossá tenni.

Albánia területe hecslés szerint, (felmérve és kataszter nincs), félakkora, mint

hazánké, hozzávetőleg 32.000 négyzetkilométer. Lakóinak száma az 1930 júniusi, vagyis első népszámlálás szerint 1 és fél millió. Négyzetkilométerenként 47 lélek, vagyis nagyon gyér. Szomszédjai: északon és keleten Jugoszlávia, keleten és délen Görögország, nyugaton hosszirányban pedig az Adria, másszóval Olaszország. Albánia tenger felőli része mélyen fekvő síkság, keleti fele hegyes, az 1000—1600 m. magas Karcá-i és Leskovik-i termékeny fensikkal. Földrajzi fekvése világkereskedelmi szempontból nagyon kedvező, mert közel van a nyílt tengerhez s terményeit olcsó vízi úton szállíthatja a világ minden piacára. E célra 6 kikötője van. A Skuttari tavon Skuttari, a tengeren, mellyel a hajózható Bojána köli össze, Sanct-Giovanni de Medua, Durazzó, Valóna, Sancti-Quarante és a Logara hegy aljában, Portó-Palermo. Ezek közül a legfontosabb Durazzó, mert az országfalár közepén van, 39 kilométernyire Tirana fővárostól és mert 3 év óta a triesi Mazurana társaság építi 7 millió arany frankért modern kikötővé. Addig, míg elkészül, úgy mint eddig, a ki és behajózást csónakok végzik.

Albánia tavai a hajózható Skuttari

tavon kívül keleten a 800 m. magasan fekvő Ochridató, melyen gyönyörű pelikánokat és vad haltyukat láttam és a 880 m. magasan fekvő Malitqó, melynek tükreét 1 m.-rel leszállították s kaptak érte 6000 kat. hold gépnélkül bármikor öntözhető termékeny talajt, mi fontos a minden évben visszatérő 3—5 havi szárazság miatt. Itt említem meg, hogy a földmívelési miniszterium, karólve a közmunkaügyi miniszteriummal, öntözhetővé tett az utolsó 7 évben természetes vízelárástással több mint 40.000 kat. holdnyi területet. A tavak közül megemlítem még a Müzékianak nevezett nagyalföld közepén levő Tarbutót, délen Korfu szigetével szemben pedig a halban nagyon gazdag Butrintótól. Ennek partján sok a sakál. Ezek az esti és hajnali szürkület beálltakor gyermeksírás szerű koncertet adnak.

Nagyobb folyói

északon a már említett hajózható Bojána, mely összeköli a Skuttari tavat a tengerrel, a Drin, a Mati folyó, melyen Albániának első modern hídja épült 6 nagy ivben, mely I-ső Zog király nevével viseli és 1927-ben lett a forgalomnak átadva. A Skumbin, továbbá a Semeni és Vojusa. Utóbbi két folyónak akkora az esése

Budapesti Nemzetközi Vásár.

A Nemzetközi Vásár idei programjába felvették az idegenforgalmi kiállítást is.

A vásárigazolvánnyal járó, a Budapestre és onnan visszaváló utazásra szóló jegykedvezmény ezuttal is 50 százalékos, mely kedvezmény május 2-től május 22-ig szól.

Kedvezményes jegyeket szerkesztőségünkben lehet kapni.

Gyermek-napló. A Pesti Napló új melléklete. A Pesti Napló népszerű napi mellékleteit március 27-étől megtoldja egy új melléklettel. **Gyermek-Napló** az új melléklet címe, a magyar gyermekek világának készül és minden szombaton a közkezdelt rózsaszínű **Aszony Leány Család Naplója** melléklettel, de attól függetlenül kopog be a Pesti Napló olvasóihoz, hogy tanulságos, oktató, szórakoztató, hazafias és játékos tartalmával kedves lársasága, jó pajtása legyen a gyermekeknek. A **Gyermek-Napló** kis elbeszéléseket, meséket, költeményeket, utleírásokat közöl hétről-hétre, lesz benne bőven rejtvény és minden szombaton újabb és újabb meglepéssel szolgál a magyar gyermekvilágnak.

Szauter Emil dr. mentőorvost darabokra lépte a villamos.

A belügyminiszter bevonja a szünetelő moziengedélyeket.

Románia fél a békereviziótól.

Erdős Renée: „Örök Papok” című új regénye a Pesti Naplóban Március 27-én, vasárnap új regény közzétételét kezdi meg a Pesti Napló. A regény szerzője Erdős Renée, akinek eddigi írásai méltán megérdemelt nagy sikert arattak és az egész országban népszerűek. A kitűnő író új regénye, amelynek közzétételét március 27-én kezdi meg a Pesti Napló, az irodalomban eddig még fel nem dolgozott témát ölel fel. „Örök Papok” a címe Erdős Renée új művének, amelyben a kiváló író a kiöltözött papok új életét rajzolja meg négy ember életét, amely mögött háttér az elhagyott reverenda. A merész téma Erdős Renée előkelő és diszkrét előadásában megismerjük, művészié válik és ez külön értéke a mindvégig lebilincselően izgalmas regénynek, amely napi folytatásokban fog megjelenni a Pesti Naplóban.

Magyar cégek külföldi pénztartozásai csak a külföldi bizottság útján rendezhetők.

Amikor Arcszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepángás, gyomorfájás, felfúvódás és lejnnyomás kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral 1-1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.

Két amerikai gyermekrablót elfogytiglani fegyházra ítéltek.

3. Színházban, hangversenyen kellemetlen érzés a köhögési inger. Ilyenkor sokat ér, ha velünk van egy doboz valódi Réthy-féle Pemetefü cukorka.

Ezernél több ember öllek meg az oroszok a román határon.

A politizáló Hitler párhoz tartozó Glahn nevű diákok kicsapták az iskolából, mire agyonlőtte magát.

Hódmezővásárhely törvényhatósága elfogadta Békésvármegye átiratát, hogy írjanak fel a kormányhoz a tükös választójog és a gyülekezési szabadság helyreállítása érdekében.

A Hussertéstenyésztők Egyesületében hangoztatták az előadók, hogy a hussertéstenyésztésnél jó eredménnyel lehet a lucernát felhasználni s a lucerna a hizosertéseknek is olcsó takarmányul szolgálhat.

Véletlenül jött rá egy orosz házi lakatosnak, hogyan lehet pénzt hamisítani. Az első hamis kétpengősnél rajtavesztett a „feltaláló”.

Leszavazták a szegedi ügyvédi kamarában a vezetőség által kidolgozott költségvetést.

Az olasz leszámítolási kamallabat 7 százalékról 6 százalékra szállították le.

Dr. Dréhr Imre „felfeltaláló” kiadását kéri az ügyészség.

Leirhatatlan nyomorba sodorta az elszakított Felvidéket a prágai önkényuralom.

Dr. Baghy Károlynét a vizsgálóbíró szabadlabrá helyezte. Az eddigi adatok igazolták a jogos önvédelmet.

A mezőberényi főmeggyilkos ügyében pótnyomozást rendelt el az ügyészség.

A diplomás munkanélküliek ügyében küldöttség kereste fel a miniszterelnököt.

Uj mértékhitelítő rendelet jelent meg. A kereskedelmi miniszter nemrégiben új mértékhitelítő rendeletet adott ki, amelynek leglényegesebb újítása az, hogy az új mértéktárgyak hitelítéséről az az ipari vagy kereskedelmi vállalat köteles gondoskodni, amely az ilyen mértéktárgyakat Magyarországon előállítja, vagy a külföldről behozza. A külföldről behozott mértéktárgyak hitelítéséről az importálók kötelesek azonnal gondoskodni. A közforgalom céljaira szánt hordozható mértékeket és mérőeszközöket az azokat gyártó, vagy importáló vállalatok viszonteladóknak is kizárólag hitelített állapotban adhatják el. A javított, módosított, vagy igazított mérlegek és mérőeszközök újrahitelesítéséről a javítást, módosítást, vagy igazítást eszközöző iparos tartozik gondoskodni, mert a mulasztásért ő felel.

Gyomai anyakönyvi hírek. Születtek: Szabó Mihály, Bíró Gyula, Molnár József, Bogár Eszter. Elhaltak: özv. Kónya Ferencné P. Kovács Rebeka 88 éves, E. Kiss Gábor 2 hetes, Pulnoki Etel 5 éves, özv. Tóth Lajosné Koós Zsuzsanna 78 éves.

hogy 2 villanyteleppel elláthatná az országot világító, ipari, gazdasági és vasúti hálózatot hajtó erővel.

Albániának vasúlja ma egy méternyi sincs. A megszállók építette osztrák, német és olasz mezei vasutak részben elűntek, részben eladtak, mint öregvas, az oltmaradt tüzéségi lövegekkel együtt.

A közlekedést a főutakon autók és kétkerekű kordélyok bonyolítják le, csak nagyritkán látni 4 kerekű szekereket, egyéb helyeken kizárólag a nyerges állatokat. Ezeket igen nagy fanyereg van, melynek fele az állat nyakán nyugszik. E nyerges alól alig látszik ki az apró ló, öszvér és szamar. Ezek nyergére kölik a tulipános ládát, a gabonaszákot, a fát és faszenet, a baromfit, a bárányt s erre a préseletlen szénát. Utóbbi oly ügyesen, hogy alig látszik ki belőle a ló feje. E lovacskákon ül: gyerek, asszony, néha 1 lovon az apa 2 fiával. Ezeket szállítják hegyvidéken a fanyereghez kötözött halottat. (Tudni kell, hogy a mohamedán nem teszik koporsóba). Halottat szállít tilve az albán személyautóban is, hogy temetkezési helyére vigye. Persze a kíséző tartja a halottat ülőhelyzetben, hogy ki ne bukjon a rázás vagy kanyarulat következtében. Egyszer egy ilyen

halott helyére ültem tükárommal az autóba, elképzelhető, milyen érzéssel.

Albánia a világháboruban, akár hazánk, sokat veszített területéből a jugoszlávok és görögök javára. Fővárosa Tirana 35.500 lakossal. Előbb Durazzo, még előbb Skutari volt. Alessio és Kruja városoknál van Hunyadi barátságának, a törökverő Shkander bégnek váromja. Kavaja fontos mint kereskedelmi és mezőgazdasági gócpont. Vidékének 24 falujából a kormány az utóbbi években mintafalvakat létesített — mezőgazdasági értelemben — s átváltoztatta a kisgazdák bibliai faeké művelését modern gazdálkodássá.

Lushnja város a miniszterium első földművesiskolájával, mintagazdasággal, faiskolával, állat-, selyemhernyó- és baromfitenyésztéssel, „Finom dohány” teleppel, vaj és sajtgyárral. Lushnja vidékén az utóbbi 10 évben meghonosodott a gyapot termelés, melynek minősége a világ legjobb gyapottal versenyez. Az imént említett Kavajától keletre van Elbasán, narancs és citrom ligetekkel, 25 négyzetkilométernyi olajerdővel. E várost 1927 óta új autót köti össze Korca város megyeszékhellyel, mely 1000 m. ma-

gaságban fekszik. Mielőtt ez az új megnyílt volna, Karcát Elbasán felől kizárólag hegyi úton, összvérháton lehetett megközelíteni s azért a téli havazások alkalmával a fővárostól teljesen el volt zárva, a posta sem közlekedett. A hivatalos érintkezés a téli hónapokban kizárólag sürgönyileg volt lehetséges. Ennek, az analphabetizmusnak, az út és hidnélküliségnek tulajdonítom azt a tényt, hogy a magán és hivatalos érintkezés legnagyobb része sürgönyileg, tehát hamar történik. A hivatalos érintkezés gyorsaságát fokozza a telephonhálózat, mely kizárólag a miniszteriumok, a prefekturák és polgármesteri hivatalok részére van. Magán használatra Tiránában 1929-től kezdődőleg létesítettek a nagyobb kereskedők helyi telephonhálózatot. Érdekes város Argjirokastro, közhasználatban Gyinokasztr, mint megyeszékhely, mert olyan sziklás talajon épült, hogy kutja nincs s lakói az ivóvizet cisternákból kapiák. (Sziklaüregben összegyűlt esővizet isznak.) Tepelenin van Ali Pásának rombadólt vára, — kit a Balkán és hazánk vérengző kegyetlenkedéséről ismer.

(Folyt. köv.)

Kozarek Antal állami illetégtörvényre hajló tüdőgyulladásban meghalt.

A pestszentlőrinci Textilgyár helyiségében beförök lelöltek egy egyetemi hallgatót.

Mit dolgozik a posta? A Statisztikai Szemle egyik számában Vásárhelyi Imre érdekes cikket ír a posta forgalmáról. Eszerint Magyarországon a postahivatalokon kívül 5220 helyen lehet postabélyegget venni, 6425 levélszekrénybe lehet levelet bedobni. A postajáratok egy év alatt több mint 34 millió kilométer utat tették meg. A magyar postákon 21.036 főnyi személyzet dolgozik, ezek közül 7624 postamester. Az állami postások száma 13 412, akiknek egy-ötöd része női munkaerő. A postamestereknek több mint a fele nő. A posta a hazai forgalomban 1950-ban 195.006 millió levelet szállított. A felek 10.005 millió postautalványon 697.005 millió pengőt adtak fel. Ezenkívül szállított 11.003 millió csomagot is, amelyeknek súlya 72.000 millió kiló volt és a felek által bejelentett érték 725 millió pengő. A külföldi forgalom ezeket a számokat állagban 8-15 százalékkal növelte meg.

Magyar húsvét.

Írta: FÜLÖP MENYHÉRT,
Korostanya.

Millió és millió ember ajkán hangzik ma az ének: „Feltámadt Krisztus e napon! Alleluja!”

Sok millió ember örül ma ismét a feltámadásnak, hogy a feltámadott Krisztus világosságot hozott a földre. A magyar nemzet is örül a húsvétnek, de szorongó szívvel várja, hogy hoz-e ez a húsvét magyar feltámadást is???

Ez már a tizennegyedik húsvétja a magyarnak, mióta a trianoni keresztet hordja. Görnyed a súly alatt, mit ártatlanul visel. Azonban a kereszt alól néha felnéz, felsóhajt! Bágyadt szeméit ráveti ellenségeire és kérdi: „Meddig még?”

Hiszen a magyar nemzet nemcsak a naptár szerint, de sorsa szerint is a nagybőjti időszakot éli. Sőt már a nagypéntek is elmúlt; az a nagypéntek, amikor ránk-

hengerítették a gazság sziklalapját — és most már nagyszombatot élünk: az ég beborult, a sziklák meghasadtak és sötéten mered ránk a bizonytalansággal ölelkező reménytelenség és ki tudja meddig fog ez még tartani?!

Egyszer mindenesetre vége lesz, mert ha ez a nemzet vállalta kényszerülten a kálváriát, a megcsufoltatást, a keresztrevonás tragédiáját, ugy az élet és szabadság jogán követelheti a halál elmulását, a feltámadást is.

Krisztus szenvedése nélkül szegényebbek volnánk egy reménnyel, szegényebbek a mindent átfogó tudattal, hogy a feltámadáshoz a szenvedés útja vezet. Arra tanít ez a Krisztusi lélek, hogy az igazság fénye áttöri a sziklafalakat és győzedelmeskedik.

Kedves olvasóim! Bizunk és remélünk a feltámadásban, mert tesz még az Isten gyönyörű csodát és elfog jönni az ünnepek ünnepe, a magyar feltámadás, a magyar húsvét!

Társaséletünk nevelőhatása.

Társadalmi életünk nevelő hatását mindnyájan érezzük a magunk életén is. Tagadhatatlan fontossága és haszna van ezen egymásra utaltságnak, ezen közösségben élésnek az ember életében.

A legelső kis társadalom a család, amelyben testi és szellemi neveltetését nyeri legelsőbben a gyermek. Jó szolgálatot tesz az olyan szülő a társadalomnak is, aki híven, hűséggel és becsületesen elvégzi a maga nevelői munkáját családjában körében.

Amint iskolába kerül a gyermek, ott már a szülők mellé bekapcsolódik nevelőtársnak az iskola, melynek nagy és szent kötelessége minél fejlettebb és értelmesebb gyermeket adni vissza a családnak,

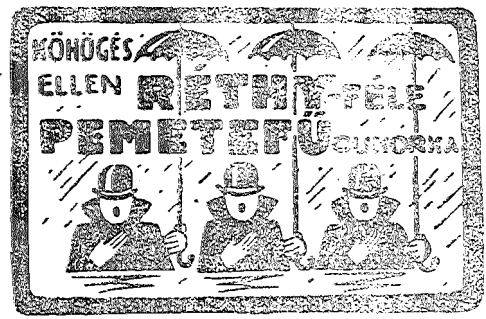
a társadalomnak és a hazának.

A család és az iskolán kívül sok más, mindenféle körülmény és környezet is közreműködik társadalmi életünkben annak nevelői munkájában. Ott van mindjárt sok helyen, a cselédség, alkalmazottak viselkedése, beszéde. Ott van a szomszédok, pajtások, barátok társasága, környezete. Mindezek nevelő hatása a gyermek és ifjú korban levőkre rendkívül nagy és alapos figyelmet, óvatosságot, éberséget igényel a gyermeke sorsával törődni akaró szülők részéről.

Minden, amit a gyermek lát és hall, nevelő és maradó hatással van lelkére. Már pedig az utcán nagyon sokat lát és hall. Helytelen magaviselet, illetlen, trágár és arcpirító jelenetek és szavak hangzanak illetve mennek végbe ma a legártalmasabb utcákon olykor fényes nappal is.

Olyan közhelynek tekintik sokan az utcát, sétahelyeket, ahol minden lehet és szabad. Az illetlenül, szemérmetlenül, tisztelenül viselkedőket helytelen magatartásukért ilyen helyeken és alkalmakkor nem vonja felelősségre senki. Pedig megérdemelné az ilyen a nyilvános megszégyenítést és figyelmeztetést minden egyes esetben. Mindenkinek törőnie kellene a közneveléssel és ellenőrzést gyakorolni a műveletlen és rakoncátlan, sokszor épen pökhendi módra viselkedőkkel szemben, nyilvános helyeken is.

Sajnálattal látjuk napjainkban, hogy az illemtől, a mások irányában tanúsított udvarias magaviseletről, a köszönetről, az utcai rend megtartásáról, általában pedig a nyugodt, csendes viselkedésről igen sokan elfelejtkeznek társaságban megjelenésük alkalmával épen úgy, mint az utcán való viselkedésükben.

A társas érintkezés mindenkor nevelőhatással van reánk. A társadalom nevelő munkája tehát a különböző olvasóköri, gazdakörök, egyesületek, kasszinók kebelében nagyon szépen megvalósítható és sikeresen művelhető. A tagok olvasás, beszélgetés, szórakozás céljából összejönnek ezen helyeken és az együttlétnek, a közvetlen, feszélyezés nélküli érintkezésnek, egyes dolgok, események, kérdések megbeszélésének, a keletkezett vitatkozásnak nagyon hasznos nevelő ereje van. Természetes azonban, hogy minden durvaság, sértegetés és illetlen szavak használata nélkül, személyeskedések kizárásával kell elgondolnunk a nevelő hatással bíró társas érintkezést.

Akik átérzik a társadalmi élet nevelő hatásának fontosságát, azoknak nem volna szabad közömbösen viselkedni a vallásos irányú körök, egyesületek, önképzőkörök, levante egyesülettel szemben sem, hanem inkább támogatni kellene ezen egyesületeket anyagilag és erkölcsileg egyaránt, hogy minél eredményesebb munkát végezhessenek.

A község egészséges közszeleme és lakosságának boldogulására irányuló minden kezdeményezés és munkálkodás a társaskörök kebeléből indulhat ki ott, ahol a vezetőségek komoly célkitűzéssel, egyetértő akarattal, kölcsönös bizalommal és jószándékkal fognak testvéri kezét és erős elhatározással óhajtának dolgozni a közérdekért.

SZÓKE FERENC
ref. ig. tanító,

Állatbiztosítás.

Írta: MOLNÁR ISTVÁN sz. ügyvezető
IV. közlemény.

Egyes szövetkezeti tagok kifogásolják, hogy miért nem teljesen önállóan működik a községi állatbiztosító szövetkezet s miért kell évente több, kevesebb, de minden esetre pár száz pengőt a központnak kifizetni, hogy szószerint idézzem: „Hizlalni a központot a szövetkezet bőrén”? Ha ez nem így volna, mennyivel előnyösebb volna anyagiak terén a községi szövetkezet helyzete.

Ezzel szemben a lényállás a következő: pld. az elmúlt 1931 évben a biztosítva volt jószágok 370 drb. becslési értéke volt cca 100.000 pengő, ebből a 20 százalék tenyészérték levonva: 80.000 pengő erejéig vállalt a helyi szövetkezet anyagi garanciát a mintegy 220 szövetkezeti tagnak a biztosított állataiért 3.200 P biztosítási díjért. Ezen biztosítási díjak 10 százaléka még ezideig sem folyt be. Ehhez számítva az előző évi 800 P maradványt, cca 4.000 pengő vagyonnal rendelkezett a szövetkezet a 80.000 P kártérítési kötelezettségével szemben. Szabad legyen ezek után kérdeznem, hogy melyik elnök igazgatósági, illetve vezetőségi egyén éjjeli álmát nem zavarná meg egy esetleges lépfene fellépése esetén leendő 20 százalékos elhullás, amikor az utólag kivonandó díjak sem fedeznék a kártalanítást? Mi történnék az esetben?

Egész egyszerűen feloszlanék a szövetkezet jóval előbb, mielőbb a 4.000 pengőből a fentiek szerint a 16.000 pengőt kifizetné. Ilyen volna, illetve lehetne a helyzet viszontbiztosítás nélkül. Jelen esetben pedig minden egyes a szövetkezet által biztosításra felvett jószág a Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság m. szövetkezeténél viszontbiztosítva vannak és bármilyen eshetőség esetén a szövetkezet a központtal karöltve minden megrázkódással nélkül bonyolítja le a kártalanításokat.

Az elmúlt évben is több volt a kifizetés, mint a bevétel.

Helyreigazítás.

A tiszaháti járásnak egy jegyzője pótjelentést küldött a közjegyzőhöz:

„Tévesen állítottam ki az elhunyt halálesetét, amely úgy szól, hogy az elhaltak nem maradt

örököse, se ingója, mert — maradt utánna egy törvénytelen gyerek és egy szopós borjú.“

Tárgyaláson.

A bíróság előtt a hivatalból ki-rendelt védő hevesen védelmezi a vádlottat.

— Méltóztassék, tekintetes törvényszék megtekinteni a vádlott arcát. Ez a sötét tekintet, ez a szomorú kifejezés, ezek a vonások...

Közbeszölt a vádlott:

— No ami a szépséget illeti, — arról az ügyvéd úr sem beszélhet sokat.

Gróf Tisza István tanácsa.

Háborúelőtti história.

Egy budapesti elemi iskolában keményen összetűztek a fiúcskák, mégpedig a politika volt az, ami virosra hevítette a kisfiúk arcát s ütésre nógatta a kezüket. — Egy fiúcskát, aki nagyon kardoskodott Tisza István mellett, a vitában elpáholták az ellenzékiek.

A megvert kis legényke nagy bánatában levelet írt szomorú esetéről a miniszterelnöknek, aki nyomban válaszolt az alábbi levélben:

„Kedves fiam! Leveledet olvastam. Azt felelem, hogy iskolás gyermek létedre ne politizálj, — de ha már ütnek, ne hagyd magad!

Ingatlan forgalom.

1932. február 8—21-ig.

Köszegi Mihály és neje Csapó Ilonka vettek 2 hold 1335 négyszögöl telki szántót Csapó Gergelytől 1500 P-ért.

Özv. G. Juhász Lajosné Boda Eszter vett 22 hold 116 négyszögöl földnek 1/3-ad részét ifj. G. Juhász Sándortól 2350 P-ért.

Zilahi Sándor és neje K. Molnár Zsuzsanna vettek 1 hold 325 négyszögöl pusári szántót Tótká Sándorné Szilágyi Juliánától 650 P-ért.

Nagy Lajos (nős V. Balogh Etelkával) vett 1387 négyszögöl pocoszugi és holtkörösi szántót Petneházi Bálintné Nagy Erzsébettől 500 P-ért.

Papp Mária vett 1 hold 805 négyszögöl pusári szántót Kruchió Lászlóné Tari Esztertől 1050 P-ért.

Csáki Gergely és neje Szilágyi Zsuzsanna vettek 2 hold 835 négyszögöl előhalmi szántót Kiss Lajostól 1800 P.

Szabó Imre és neje Jurcsó Eszter vettek 1 hold 158 négyszögöl zsófiai szántót Tóth Lajos és neje Szücs Zsuzsannától 670 P-ért.

Moód István és neje Marjai Róza vettek 2 hold 756 négyszögöl szántót K. Szilágyi Sándortól 1500 P-ért.

K. Tóth József (nős Oláh Veronával), kk. Seres József, kk. K. Tóth Teréz, kk. K. Tóth János vettek K. Tóth János és neje Pafcsuga Teréz körösladányi lakosok haszonélvezeti jogával terhelt 30 hold föld 11/24-ed részét Vad Ignác, kk. Vad Elek, özv. Kádár Imréné Vad Eszter, Vad József, Vad Ferenc és Vad Erzsébet dévaványai lakosoktól 4812 P 50 fillérért.

T. Kocsis Mihály mérnök szegedi lakos vett 3 hold 1294 négyszögöl tanyai szántót T. Kocsis Lászlóné Kölcsei Sára gyomai lakostól 3500 P-ért.

Sakk.

A gyomai Márki Sakkör versenye egyre fokozódó érdeklődéssel folyik és az eddigi eredmények a következők:

I. osztály.

- 1 és 2-ik Bakos és dr. Messinger
1/2—1/2 veszített ponttal,
3 és 4-ik Bácsy és Tóth
2—2 veszített ponttal,
5 és 6-ik Kruchió és Török
2 1/2—2 1/2 veszített ponttal.

II. osztály.

- 1 Klein veszített pont nélkül
2 Csapó 1 veszített ponttal
3 és 4-ik Pintér és Gecsey
2—2 veszített ponttal
5, 6, 7, 8-ik Fekete, Schröder, Csapó Endre és Köszegi 2-3 veszített ponttal.

A harmadik osztály eredményei még nem alakultak ki és így azokat még nem közölhetjük. Fenti eredmények a veszített pontok alapján vannak kimutatva és így nem mutatják teljesen hűtükret a helyzetnek, mert egyesek 6—7, míg mások csak 2—3 mérkőzést játszottak.

Rovatvezető.

Nyilt-tér*)

Nyilatkozat.

Pár hóval ezelőtt Biró Benedek temetkezési vállalkozónál temetkezési segélybiztosítást kötöttem a Magyar Francia Biztosító Rt. utján leányom részére. A biztosításért havi 70 fillért fizettem. Pár havi fagság után leányom elhalálozván, a biztosító intézet Biró Benedek temetkezési vállalkozó utján 200 azaz: Kettőszáz pengő temetkezési segélyt fizetett ki. Indítatva érzem magam, hogy úgy Biró Benedek urnak, mint a Magyar Francia Biztosító Rt-nak az előzékeny elintézésért köszönetemet fejezzem ki.

Gyoma, 1932. március hó

özv. Dobó Lajosné
Selyem utca 403.

*E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

HIRDESSZEN

LAPUNKBAN.

VASUTI MENETREND 1931. október hó 4-től.

gyors	gyors	gyors	gyors
6-15	9-45	13-36	17-30 20-45
Bpest k. p. é			
4-57	10-40	11-45	19-10 19-45
11-06 12-42 18-19 20-29 2-10 é			
Gyoma			
6-41	11-14	12-47	18-29 20-34 2-35
é			
7-34	12-09	13-25	19-27 21-11 3-38
é Békéscsaba			
3-53	12-46	17-30	20-45
Gyoma			
4-21	13-14	17-58	21-13
é Dévaványa			
4-26	13-19	18-03	21-18
é			
4-57	13-50	18-34	21-49
é Szeghalom			
4-58	13-51	18-45	21-50
é Vésztő			
5-17	14-10	19-04	22-09
é Békéscsaba			
7-27	16-10	20-58	
é			
6-16	14-00	19-00	
é Szeghalom			
7-50	18-04	20-36	
é Püspökladány			
7-55	19-52	1-30	
é			
8-51	20-58	2-41	
é Debrecen			

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készítettessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.